

เทศน์เช้า วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะนะ วันนี้วันพระนะ วันพระ วันโกน เราหาผลประโยชน์ใส่กับหัวใจของเรา หัวใจของเราต้องการธรรมะนะ ร่างกายต้องการอาหาร อาหารปัจจัยเครื่องอาศัย เราปากกัดตีนถีบ เราหามาเพื่อการดำรงชีวิต ดำรงชีวิตไว้เพื่อหัวใจดวงนี้ไง

หัวใจดวงนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะไม่มีต้นไม่มีปลาย ไม่มีต้นไม่มีปลาย มันจะไปข้างหน้าไง ไปข้างหน้าจะเอาสิ่งใดอาศัยไป มันก็อาศัยบุญกุศลเป็นสิ่งที่อาศัยไป สิ่งที่อาศัยไป เห็นไหม

วันนี้วันลอยกระทง วันลอยกระทงนี้เป็นสัญลักษณ์ เวลาเป็นสัญลักษณ์ พวกเราดูแลระดับของท่าน เขาจะลอยทุกข์ลอยโศก เวลาทุกข์มีโศกขึ้นมา ลอยกระทงไปให้มันพ้นจากชีวิตนี้ไปไง ลอยทุกข์ลอยโศก นั่นมันเป็นสัญลักษณ์ เป็นสัญลักษณ์เป็นประเพณีวัฒนธรรม ประเพณีวัฒนธรรมคุณงามความดีนะ ถ้าไม่มีคุณงามความดี เราจะเริ่มต้นมาจากไหน

ทาน ศีล ภาวนา ทาน ศีล ภาวนา ถ้าไม่มีการเสียสละ ไม่มีน้ำใจต่อกัน สังคมมันขัดแย้ง สังคมไม่ร่มเย็นเป็นสุข ใครจะภาวนา การจะภาวนามันต้องร่มเย็นเป็นสุขใช่ไหม ถ้าร่มเย็นเป็นสุขขึ้นมา ถ้าร่มเย็นเป็นสุขแล้ว สิ่งที่ร่มเย็นเป็นสุข สิ่งนี้เป็นเรื่องของทาน ถ้าเรื่องของทาน ถ้าเรื่องของทานแล้วมันทำอย่างไรต่อไป ถ้าทำอย่างไรต่อไป เวลาลอยทุกข์ลอยโศก เวลาลอยทุกข์ลอยโศก ลอยเคราะห์ลอยกรรมไป ถ้าลอยเคราะห์ลอยกรรมไป มันลอยได้จริงหรือเปล่าละ มันลอยไม่ได้จริงหรือ เวลาเรามีสติปัญญาเท่านั้น ถ้ามีสติปัญญาขึ้นมา ถ้าเป็นนักเลงการพนัน ถ้าเที่ยวกลางคืน มีเสียงร่ำร้องที่ไหน มีมหรสพที่ไหน ไปที่นั่น ที่ไหนมีการพนัน ไปที่นั่น นี่ไปที่นั่น

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เราทำๆ มันเป็นประเพณีวัฒนธรรม จริงๆ ขึ้นมาแล้วมันต้องมีศีล มีสมาธิ มีปัญญาในหัวใจของเรา ถ้ามีศีล มีสมาธิ มีปัญญาในหัวใจของเรา นี่ลูกศิษย์กรรมฐาน ลูกศิษย์กรรมฐานเขาไม่คั่นคั่นกับเรื่องอย่างนี้เลยนะ เรื่องอย่างนี้ เรื่องอย่างนี้มันเป็นเรื่องของโลกๆ

เราอยู่กับโลก ถ้าอยู่กับโลก ครูบาอาจารย์ของเราอยู่กับโลก เราไม่ไปขัดไม่ไปแย้งกับใครนะ
ธรรมะในใจของครูบาอาจารย์เราเข้าได้ทุกเม็ดหินเม็ดทราย ทำไมจะเข้าไม่ได้ ทำไมจะเข้ากับ
เรื่องโลกอย่างนี้ไม่ได้ มันเข้ากับเรื่องโลกอย่างนี้ได้แล้ว แต่เข้ากับเรื่องโลกนี้ได้ นี่มันเป็นโลก
นะ ถ้าเป็นโลก เราว่านวยอยู่กับโลก เราจะเข้ามาสู่ธรรมะได้ไหม

ถ้าเราเข้ามาสู่ธรรมะ มันต้องมีสติปัญญา สิ่งนี้เป็นคุณงามความดีใช่ไหม ใช่ มันเป็น
คุณงามความดี นักขัตฤกษ์ ถึงเวลาแล้วมันเป็นวัฒนธรรมของเรา วัฒนธรรมของเรา สิ่งเวลาที่ถึง
นักขัตฤกษ์ กลับบ้านกลับเรือนของเรา ไปเยี่ยมพ่อเยี่ยมแม่ นี่ความกตัญญูกตเวที พ่อแม่อยู่ที่บ้าน
นะ ได้ความอบอุ่น ต้องการความสนใจจากลูกหลาน ต้องการความสนใจจากหมู่คณะ ความ
สนใจๆ มันเป็นน้ำใจต่อกัน ความมีน้ำใจต่อกัน น้ำใจต่อกัน เวลาพลัดพราก น้ำหูน้ำตาไหลนะ
เวลาพลัดพรากขึ้นมา ต้องพลัดพรากจากกันๆ

ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด แล้วความพลัดพราก พลัดพรากจากไหน เวลาองค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม อาสวกษยญาณ ชำระล้างกิเลสไปแล้ว จบ ไม่มีอะไร
ตาย ไม่มีสิ่งใดพลัดพราก ความพลัดพรากมันจบสิ้นไปแล้ว ความจบสิ้นไปแล้วจบสิ้นมาจาก
ไหนละ จบสิ้นมาจากอาสวกษยญาณ ญาณวิถีในหัวใจอันนั้นนะ ถ้าญาณวิถีในหัวใจอันนั้นมัน
เกิดขึ้นมา แล้วญาณวิถีมันเกิดขึ้นมาได้อย่างไร ญาณวิถี

ในปัจจุบันมนุษย์เกิดมามีธาตุ ๔ และขันธ ๕ ธาตุ ๔ และขันธ ๕ ธรรมชาติของมัน
ความคิดธรรมชาติของมัน ขันธ ๕ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ สิ่งธรรมชาติของมัน
ธรรมชาติเป็นอย่างนั้น มนุษย์มีโดยสังขจะเป็นอย่างนั้น แล้วมีวิชา อวิชาความรู้ ความไม่รู้
ก็ศึกษาๆ ศึกษาธรรมะมา ศึกษาเพื่อประพฤติปฏิบัติ ทรงจำธรรมวินัยไว้ๆ ทรงจำธรรมวินัย
เป็นปริยัติ ศึกษาเพื่อประพฤติปฏิบัติ ไม่ได้ศึกษามาเพื่อเป็นความรู้ของเรา ศึกษาเป็นความรู้
ของเราไม่ได้ เป็นความรู้ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อย่างกล่าวคู่

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจเป็นธรรม เห็นไหม ไม่มีกำมือในเรา แบตลอด
สังขธรรมธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแบตลอด เราต่างหากเข้าไม่ถึง เราต่างหาก
ทำไม่ได้ ถ้าเราทำขึ้นมาของเราได้ นี่ไง ไม่มีกำมือในเรา ไม่มีลับลมคมในใดๆ ทั้งสิ้น เป็นสังข
เป็นความจริงแน่นอน ถ้าเป็นความจริงแน่นอน แต่เป็นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ
เวลาเป็นของเราๆ เห็นไหม

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน พระอานนท์คร่ำครวญมาก พระอานนท์เป็นพระโสดาบันนะ ต้องการคนสั่งสอน ต้องการคนคุ้มครองดูแลตลอดไป

“อานนท์ เราไม่ได้เอาธรรมของใครไปเลยนะ เราเอาของเราไปเท่านั้น”

เวลาพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะไปลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

“ให้สมควรแก่เวลาของเธอเถิด”

เพราะนิพพานในใจของพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะมันก็เป็นสมบัติของพระสารีบุตรของพระโมคคัลลานะ มันจะเป็นของใคร

“สมควรแก่เวลาของเธอเถิด เวลาของเธอพร้อมแล้ว เธอก็ดับขันธนิพพานไป” นั่นเป็นสัจจะเป็นความจริง นั่นมันเป็นสมบัติส่วนตัว เป็นสมบัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นสมบัติของพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ นี้เราไปศึกษาๆ ศึกษาไปเพื่อเป็นแนวทาง ศึกษาไปเพื่อประพฤติปฏิบัติ ศึกษาทรงจำธรรมวินัยๆ เราชาวพุทธ ชาวพุทธจะรุ่งเรือง สังคมจะเจริญรุ่งเรืองได้ โลกจะเจริญรุ่งเรืองได้ต้องมีการศึกษา การศึกษา ศึกษามาให้คนฉลาด ศึกษามาให้คนเกิดปัญญาของตนขึ้นมา

คูสิ มีการศึกษา ศึกษาจบแล้วเอาตัวไม่รอดๆ ศึกษามาแล้วไม่มีปัญญา ไม่สามารถกระทำให้เป็นสัจจะเป็นความจริงของตนขึ้นมาได้ นี่ไง เวลาศึกษาจบแล้ว เห็นไหม ศึกษาไปด้วยกัน คนคนหนึ่งทำประสบความสำเร็จมหาศาลเลย ศึกษาไปด้วยกันล้มลุกคลุกคลานทั้งนั้นนะ นี้ การศึกษา แต่การกระทำๆ ทำให้เป็นจริงขึ้นมา ทรงจำธรรมวินัยนี้ไว้ ทรงจำไว้มาเพื่อประพฤติปฏิบัติ เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาแล้ว เราอยู่กับโลก เห็นแล้วมันก็ชื่นใจทั้งนั้นนะ ระดับของโลกนะ ขอให้โลกร่มเย็นเป็นสุข

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนามารื้อสัตว์ขันธ์สัตว์ เวลารื้อสัตว์ขันธ์สัตว์ ความมุ่งหมายขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าคือรื้อสัตว์ขันธ์สัตว์ในใจของสัตว์โลก แต่เวลา ระดับของท่าน ต้องการให้สังขมรุ่มเย็นเป็นสุข ในบ้านในเรือนของเรา พระอรหันต์ของลูก ลูกพ่อแม่ให้ชีวิตนี้มา มีค่าไหม สิ่งที่เกิดขึ้นมา ชีวิตทั้งชีวิตมานั่งกันอยู่นี้มาจากไหน ไม่ใช่มาจากท้องแม่หรือ ก็มาจากท้องแม่ทั้งนั้นนะ แม่คลอดออกมา แล้วแม่ให้ชีวิตนี้มา แม่ไม่มีคุณค่าได้อย่างไร

เวลาเกิดมา สิ่งใดที่เป็นประโยชน์ หามาเลี้ยง มาป้อนมาคумаแลกทั้งนั้นนะ มีการศึกษาก็ ส่งเสริมทั้งนั้นนะ นี่พระอรหันต์ของเรา ถ้าพระอรหันต์ของเรา แต่พระอรหันต์เดียวเราทุกวันเลย พระอรหันต์จำใจ้าใจเราทุกวันเลย นั่นก็พระอรหันต์นะ พระอรหันต์มีความปรารถนาดีต่อเราไป

แต่ความปรารถนาดีของพ่อของแม่ใช่ไหม แล้วความปรารถนาดีของพ่อของแม่ เราพาพ่อแม่มาวัดมาวา มาวัดมาวาเพื่อฟังธรรมๆ ใจ ฟังธรรมที่ไหน เราป้อนพ่อป้อนแม่ในชาตินี้แหละ แต่เวลาบุญกุศลมันส่งต่อภพชาติไปเลย นี่ใจ ทิพย์สมบัติๆ สิ่งที่เสียสละไปแล้วเป็นระดับของทาน เก็บไว้มันจะเสียหายทั้งนั้นนะ แต่ถ้าเสียสละไปแล้วเป็นทิพย์ทันทีเลย ทิพย์อยู่ที่ไหน วิญญาณอาหาร เวลาเทวดาเกิดขึ้นมา บนสวรรค์ไม่มีตลาดนะ สวรรค์ไม่มีตลาดหรอก เรามีตลาดเราซื้อเราหากันได้ เราชวนขายได้ สวรรค์ไม่มีตลาด สวรรค์นี้ทิพย์สมบัติ สมบัติของคนที่ใครทำมา นี่ใจ บนสวรรค์มันยังมีสูงมีต่ำ

อนุโมทนาทานๆ เราเห็นแล้วอนุโมทนาไปกับเขา เพราะเราไม่มีอำนาจวาสนาพอที่จะหาเป็นทรัพย์สมบัติของเราได้ เขาทำบุญกุศล เราก็อนุโมทนาไปกับเขา เวลาไปเกิดเป็นเทวดา แต่มันก็ยังเป็นบุญกุศล มันก็เป็นคุณงามความดี เราต้องการคุณงามความดีของเรา เราต้องการคุณงามความดีของเราไป

ในสวรรค์ไม่มีตลาด ในสวรรค์ ทำไปจากนี้ ใครทำมากทำน้อย ทำไปจากนี้ แล้วทำไปกรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน กรรมในหัวใจนี้ใจ มโนกรรม ความรู้สึกนึกคิดนี้ เวลาพระพุทธรูปศาสนา มันสอนที่นี้ใจ เวลาบรรคผลขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สะด้างความคิดความหมักหมมในใจ ในใจที่กิเลสตัดหาความทะยานอยากมันเกาะกุมในหัวใจอันนั้นนะ นั่นนะมันอยู่ตรงนั้น ถ้าอยู่ตรงนั้นขึ้นมา มันย้อนกลับมาที่ทาน ระดับของทาน เราเห็นเราก็อนุโมทนาไปกับเขาละ ใครทำคุณงามความดี อู้! น่าชื่นชม น่าส่งเสริม ทำความดีของเขา แต่ทำคุณงามความดีของเขาทำคุณงามความดีเพื่อสังคม ถ้าทำความดีๆ ของเรา แล้วความดีที่เป็นความจริงละ

ความดีที่เป็นความจริง นั่งลง หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโซ ค้นหาหัวใจของเราให้เจอ ตรงนี้สำคัญกว่า สำคัญที่สุดนะ อดีตสมบัติ ครูบาอาจารย์ท่านสอนนะ พระทรงธรรมทรงวินัยไม่ได้ ใครจะทรง แล้วทรงธรรมทรงวินัยทรงที่ไหน ถ้ามันทรงที่ไหน ทรงที่สมองใช่ไหม

สมองนี้ความจำใจ ศึกษามานี้สมองทั้งนั้นนะ แล้วเวลาเลอะเลือนก็ไปทบทวนๆ ใจ แต่ถ้าเรา หายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โธ ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมา ถ้ามันเป็นสัมมาสมาธิ สมาธิมันคงใน หัวใจนั้น มันคงในหัวใจนั้น รสของธรรมชนะซึ่งรสทั้งปวง ใครทำความสงบของใจได้มันจะฝัง หัวใจนั้นตลอดไป แค่ทำสมาธิได้มันก็ฝังหัวใจแล้ว สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี สุขอื่นใดเท่ากับ จิตสงบไม่มี

ศึกษามาขนาดไหนก็ศึกษามา มีความรู้ขนาดไหนก็เป็นความรู้อย่างนั้น เป็นความจำ ทั้งนั้น แต่ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา แค่สติ แค่ยับยั้ง แค่ฟังชาน ชีวิตนี้เราร้อนนั้ก ชีวิตนี้เป็นความ ทุกข์ยากนั้ก ถ้ามีสติปัญญาขึ้นมามันยับยั้งได้ ความคิดนั้นดับหมด ครูบาอาจารย์ท่านสอน ฝ่ามือ นี้สามารถกั้กั้กั้กั้ทะเลได้

คูสิ เวลาคลื่นมันมา เวลาพายุมันเกิด ฝ่ามือสามารถกั้กั้กั้ทะเลได้เลย สติๆ สามารถหยุด อารมณ์ได้หมดเลย ถ้ามันอยู่กับอารมณ์ได้ นี่ใจ สติ ถ้าเป็นตัวสติจริงๆ นะ ไม่ใช่ ส เสือ ต เต่า สระอิ ถ้า ส เสือ ต เต่า สระอิ ก็สงสัยนะ เออ! สติก็คือสติ สติก็เอามาเลย วิเคราะห์วิจารณ์ สติ สติ

แต่ถ้ามันเป็นความจริงของเรา สติเป็นอย่างนี้เว้ย สติทำให้ความคิดมันหยุดหมด ถ้ามีสติ หายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โธ ถ้าเกิดสัมมาสมาธิ เกิดความสงบสุขขึ้นมา ถ้าเกิดความสงบ สุขขึ้นมา นี่ใจ นี่ภาคปฏิบัติๆ ทรงจำธรรมวินัยมาเพื่อปฏิบัติ ทรงจำธรรมวินัยมาเพื่อให้มันเป็น สัจจะเป็นความจริงขึ้นมา ถ้าเป็นสัจจะเป็นความจริงขึ้นมา แล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา ถ้ามันเป็นปัญญา ขึ้นมาได้ละ ถ้าเป็นปัญญาขึ้นมาได้ มหัศจรรย์กับความเป็นจริงในหัวใจนั้ก

เวลามรรคมันเคลื่อนนะ เวลาปัญญามันเคลื่อนไป เวลามันหมุนตัวๆ มันหมุนอย่างไร มัน เออะไรมาหมุน ธรรมจักรๆ กงล้อแห่งจักร กงล้อแห่งจักรนั้นเกิดขึ้น มันเกิดขึ้นอย่างไร ถ้ามัน เกิดขึ้น นี่ภาวนามยปัญญา ปัญญาอย่างนั้น เวลาว่า ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา ศาสนา พุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา ปัญญาอย่างนี้ต่างหากที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารธนา ปัญญาอย่างนี้ต่างหากที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารธนามารื้อสัตว์ชนสัตว์ แล้วปัญญา อย่างนี้ที่มันจะเข้าไปชำระ ปัญญาอย่างนี้มันเกิดที่ไหน ปัญญาอย่างนี้มันเกิดที่จิต ไม่ใช่เกิดที่ สมอง ไม่ใช่เกิดสามัญฐานึ่ก ไม่ใช่เกิดใดๆ ทั้งสิ้น ธรรมะก็ไม่ใช่

นี่ใจ จินตมยปัญญา ปัญญาเกิดจากจินตนาการ จินตนาการที่เกิดจากสัมมาสมาธิที่มัน สงบระงับ มหัศจรรย์มาก มหัศจรรย์มาก มหัศจรรย์ก็มหัศจรรย์สิ ถ้าไม่มหัศจรรย์ ก็เลสมันจะ

หลอกได้หรือ ที่กิเลสมันหลอกๆ ก็เพราะความมหัสจรรย์นั่นแหละ ความมหัสจรรย์ของมันทำให้เราเชื่อได้ ถ้าทำให้เชื่อได้เพราะอะไร เพราะทุกคนก็รักตัวเองใช่ไหม ทุกคนก็เอาตัวเองรอดให้ได้ใช่ไหม แล้วมันเกิดขึ้นจากเรา มันจะโกหกไปจากไหน มันจะโกหกไปได้อย่างไร ก็มันเกิดจากเรา เราเป็นคนทำอะไรโกหกได้อย่างไร...นั่นละมันโกหก

มัชฌิมาปฏิปทา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เองโดยชอบ ความชอบธรรมในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กิเลสตายสนิท ขลา ภูตัง ญาณทัสสนัง ขลา ภูตัง กิเลสตาย รู้ว่ากิเลสตาย พลิกศพมันด้วยนะ พลิกศพกิเลสเลยละ แต่การพลิกศพจากในหัวใจของคน ถ้ามันมีหัวใจของคน มันเกิดอีกไม่ได้ มันฟื้นไม่ได้ มันฟื้นขึ้นมาไม่ได้ นั่นคือภาวนามยปัญญา ปัญญาอย่างนั้นเกิดขึ้นมหัสจรรย์มาก มหัสจรรย์เพราะอะไร มหัสจรรย์นะ ในตำราไม่มี ในตำราก็ภาวนามยปัญญาๆ แล้วปัญญาอย่างไร แล้วมันเทียบเคียงกันอย่างไร

เทียบเคียงกันไม่ได้ ถ้ามันเกิดภาวนามยปัญญา นี่ไง ที่ว่าปัญญามันเกิดขึ้น แล้วมันเกิดขึ้นบุคคล ๔ คู่ จิตที่มันพัฒนาขึ้นแต่ละชั้นเป็นตอน บุคคลคู่ที่ ๑ คู่ที่ ๒ คู่ที่ ๓ คู่ที่ ๔ แล้วใครเป็นบุคคล ๔ คู่ก็ ๘ คน ถ้าใจดวงที่มันเป็นละ ใจที่มันพัฒนาขึ้นละ ใจที่มันเป็นมันเป็นอย่างไรวินิจฉัย อุตตสมบัติในหัวใจใจ นี่ไง วันพระๆ วันพระเป็นผู้ประเสริฐ ประเสริฐอย่างนี้

เวลาพระอรหันต์ของลูก พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของเรา พ่อแม่ก็มีปู่ย่าตายายเหมือนกัน นี่ พันธุกรรมของชาติของตระกูลของเราไง แต่อ่านาจวาสนาของคนไม่เหมือนกันนะ อ่านาจวาสนาของคน พันธุกรรมของจิตๆ จิตที่มันสร้างสมมา อภิชาติบุตร บุตรที่มีอ่านาจวาสนาดีกว่า พ่อกว่าแม่ ถ้าดีกว่าพ่อกว่าแม่ ต้องสร้างสิ่งใดที่ประสบความสำเร็จทางโลกใช่ไหม ต้องเป็นเศรษฐีโลกอันดับหนึ่งใช่ไหมถึงจะเป็นอภิชาติบุตร แต่อภิชาติบุตรอย่างนั้น ถ้าเขาไม่มีสติปัญญาละ

แต่ถ้าเป็นอภิชาติบุตร เขาทำคุณงามความดีของเขา เลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่ข้ามภพข้ามชาตินะ คุณสติ เปิดตาของใจได้มันข้ามภพข้ามชาติเลย เพราะคุณงามความดีไง คุณงามความดีเกิดดีๆ เวลาท้าวโสมสก ท้าวโสมสกก็เหมือนกัน สิ่งทีเวลาเป็นเทวดา เป็นเทวดาที่เสียงเพราะมาก เสียงเพราะมาก เสียงเพราะมากเพราะอะไร เพราะเขาทำคุณงามความดีของเขา เวลาผู้ที่เป็นเทวดา เป็นเทวดาแล้วเขาจะระลึกว่า ได้แต่ไฉน มันมาจากไหน ใครเป็นคนทำให้ ระลึกถึงนะ ย้อนกลับไป คุณย้อนกลับไปดู เขาระลึกถึงบุญถึงคุณนะ

ไอนี้ก็เหมือนกัน เวลาเราเกิดมา ผลของวิญญูฯ เวียนว่ายตายเกิดในวิญญูฯ เวลามามาเจอสายบุญสายกรรมที่ดี มันเห็นแล้วมันเข้ากันนะ เห็นแล้วแบบว่ามัน อิม! เหมือนกับเราคุ้นเคยกัน แต่ถ้าไม่มีเวรมีกรรมต่อกันนะ เวลามันปะทะแล้วมันแยกเลย พอปะทะแล้วมันเหม็นเลยนะ อันนั้นเราก็อโหสิกรรมต่อกัน อันนั้นมันเป็นความประมาท เป็นความเลินเล่อ เป็นความไม่เข้าใจของเรา

แต่ในปัจจุบันนี้เราเกิดมาเป็นมนุษย์นะ เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอนขี้ล่างเลยนะ เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร มันมีเวรมีกรรมมาทั้งนั้น ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่เราเวียนว่ายตายเกิดในวิญญูฯ ที่จะไม่เป็นญาติกันเลยนี้ไม่มี ที่เราเวียนว่ายตายเกิดในวิญญูฯ เราต้องเกิดพบกัน ในชาติใดชาติหนึ่งแน่นอน แล้วการเกิดมา เกิดมาพบกันแล้วทำสิ่งใดกันมา ถ้าทำคุณงามความดีกันมานะ มันจะเป็นการที่ไว้เนื้อเชื่อใจ ไว้วางใจต่อกัน แต่ถ้ามันเกิดมาแล้วมันมีสิ่งใดที่มันขัดแย้งกันๆ มันไฟท์กันมาตั้งแต่ไหนแต่ไรแล้ว แต่เราเกิดในชาติปัจจุบันนี้ เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรีสรุธรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กราบธรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วาจรธรรมวินัยนี้ไว้ แล้วธรรมวินัยสอนเรื่องอะไร

สอนการให้อภัยต่อกันนะ เราให้อภัยๆ เราจะเสียเปรียบได้เปรียบไม่เป็นไร ไม่เป็นไร เอาไปเลย เอาไปเลย ให้ ให้ไปเลย ได้เปรียบเสียเปรียบให้เขาไป ให้เขาไป จบกันเสียที พอกันเสียที นี่ไง เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร เราจะไม่จองเวรจองกรรมใครทั้งสิ้นนะ แล้วทำคุณงามความดีอุทิศส่วนกุศลให้เขาไปด้วย อุทิศให้เขาไป นี่ไง กรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เชื้อกรรม พระพุทธศาสนาสอนให้เชื้อกรรม กรรมคือการกระทำ เราทำมาทั้งนั้น จะดีหรือชั่ว เราทำมาทั้งนั้น แล้วเวลามันตอบสนองผลถึงเรา เรามีแต่เสียใจนะ ถ้าสิ่งที่เกิดขึ้นขาดตกบกพร่อง เราจะน้อยเนื้อต่ำใจ ทำบุญไม่ได้บุญ ทำดีไม่ได้ดี

เราทำดีนี้ดีแล้ว แต่สิ่งที่มันมีมาแต่อดีต เราทำมา เราทำมา เวลาคนที่เขาทำความดีมา เขาไม่ต้องปรารถนาความดีเลย มันมาเอง มันมาเอง นั่นมันเป็นเรื่องบุญกุศล แต่ถ้าเป็นเรื่องปัจจุบัน ต้องใช้ปัญญา ปัจจุบันต้องมีความเพียร มีความวิริยะ มีความอดุสาหะ มนุษย์จะล่วงพ้นทุกข์ด้วยความเพียร ความเพียร ความวิริยะ ความอดุสาหะ เรามีต้นทุนมาเท่าใด เราก็จะมาขวนขวายทำเพิ่มขึ้นให้มากขึ้นไปกว่านั้น ไม่ใช่เรามีต้นทุนเท่านี้ เราจะมาพอใจกับความเป็นต้นทุนของเรา

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอน บุพเพนิวาสานุสติญาณ สิ่งที่เราได้สร้างมา จตุปปาตญาณ ถ้ายังไม่จบสิ้น มันจะไปอนาคต อาสวักขยญาณ ชำระที่ปัจจุบันนี้

ในปัจจุบันนี้เรามีสติมีปัญหา เราจะสร้างคุณงามความดีของเรา ถ้าทำคุณงามความดีของเรา เราโง่ เราไม่เท่าทันเขา หลวงตาท่านพูดประจำนะ ถ้าพูดถึงทางโลก เราโง่ที่สุดเลย เพราะอะไร เสียสละอย่างเดียว ให้เขาอย่างเดียวเลย แต่ถ้าเป็นทางธรรม ท่านยอดเยี่ยม ยอดเยี่ยม แต่ถ้าเป็นทางโลก ทุกคนว่าเราโง่งงเท่าตุ่น ไม่รู้จักแสวงหาผลประโยชน์ ไม่รู้จัก

ผลประโยชน์จากใคร มันเป็นประโยชน์สาธารณะ มันประโยชน์เขา เราให้เขา เรากลับได้ คุณงามความดีจากภายในๆ ใจ นี้ถ้ามันฉลาด มันฉลาดอย่างไร เราไม่ต้องไปแข่งขันกับเขา มันจะเสียใจนะ มันจะเสียใจว่าเรานี้ไม่เท่าทันเขา เราจะเสียเปรียบเขา

เสียเปรียบตรงไหน แพ้เป็นพระ เราชนะตลอด เราชนะใจเราเอง เราชนะกิเลสของเรา เราชนะความตระหนี่ถี่เหนียว เราชนะที่จะเอาเปรียบเขา เราชนะที่จะเหยียบหัวคนนะ กิเลสมันจะยำเขานี้ เราดึงไว้ เราดึงไว้ นี่ชนะตรงนี้ เราชนะตลอด แต่เรามีปัญญาไง มีปัญญา เราให้เขา เราชนะด้วย เราสู้ด้วย เราสู้เท่าทันหมดแหละ แต่ทำให้ เห็นไหม เราให้แบบมีสติมีปัญญาไง เราไม่ใช่ให้แบบจนตรอก ให้แบบคนจี้จลาคยอมจำนน ต้องให้เขา ไม่ใช่

เราให้เขาด้วยปัญญา เราให้เขา นี่ไง เราให้เขาด้วยปัญญา นี่ผู้แพ้ แพ้เป็นพระ เขาเป็นพระ ในใจของเขา เขามีคุณงามความดีของเขา ให้เขาไป ให้เขาไป เป็นเวรเป็นกรรม ให้เขาไป แต่ถ้าเป็นความจริงๆ เราก็รักษาของเรา มันเป็นที่มั่นนะ คนเกิดมามีสติมีปัญญารักษาสิทธิ์ของเรา สิทธิ์เราต้องปกป้องในปัจจุบันนี้ แต่ถ้ามันเป็นเวรเป็นกรรม ให้เขาไป ให้เขาไป แล้วมันจบสิ้นกัน นี้ถ้ามีสติ แพ้เป็นพระแพ้อย่างนี้ ไม่ใช่แพ้ด้วยความยอมจำนน แพ้ด้วยสติ แพ้ด้วยปัญญา แพ้ด้วยคุณธรรม มีคุณธรรมในใจ แต่ข้างนอกให้เขาไป เอวัง